

Damjan Žugelj, v. d. direktorja ATVP Vladi dajem glavo na tnalno in me zanima, ali bo možnost predčasne menjave izkoristila

Ko je prejšnja vlada aprila lani imenovala Damjana Žuglja za direktorja agencije za trg vrednostnih papirjev (ATVP), je to povzročilo velik političen vihar in sprožilo očitke, da Žugelj ne izpolnjuje razpisnih pogojev in da gre za politično kadrovanje. Sledila je pritožba njegovega protikandidata Urha Bahovca, nato razsodba upravnega sodišča, na podlagi katere je bil začasno razrešen in zatem ponovno imenovan.

Še enkrat se je zadeva ponovila nedavno, ko je upravno sodišče razveljavilo sklep vlade o imenovanju Damjana Žuglja. Prejšnji četrtek ga je vlada znova imenovala, tokrat za vršilca dolžnosti direktorja za največ pol leta. Menda tudi zato, ker naj bi mu zaradi razrešitve iz nekrivdnih razlogov morali plačati visoko odpravnino. Žugelj je vsoto zanikal in nam pokazal pogodbo o zaposlitvi.

**Lidija Pavlovčič,
foto Jure Eržen**

Začniva s ponedeljkovo izjavo finančnega ministra Križaniča, ki je dejal, da zdaj normalno vodite agencijo. Je to res?

V tem trenutku da. Od prejšnjega petka, ko sem prejel sklep, imam dejansko vsa pooblastila za normalno vodenje agencije.

Ste prejeli tudi novo pogodbo o zaposlitvi ali velja stara?

Ne, prejšnja pogodba je bila razveljavljena. V vmesnem času, to je od razsodbe upravnega sodišča 26. novembra do 3. decembra, ko me je vlada imenovala, sem prejel pogodbo o zaposlitvi za namestnika direktorja. To je običajna praksa; ponudili so jo namreč tudi mojemu predhodniku Nevenu Boraku, ko mu je prenehal mandat in je bil

potem še nekaj mesecev zaposlen na agenciji. S sprejetjem zaposlitve na agenciji pa mi je prenehala pravica do odpravnine. Lahko pa dodam, da sem predlagal, da se mi v novi pogodbi za v. d. direktorja zniža znesek odpravnine.

Na koliko plač?

Moj predlog je bil odpravnina v višini treh plač.

To pomeni, da vas bodo po šestih mesecih lažje zamenjali kot zdaj, ker boste bistveno cenejši?

Seveda. Pri tem gre sicer predvsem za moralno odločitev. Tako mi boste med drugimi tudi mediji težje očitali, da sem pohlepen in stremim k odpravninam. Gre pa tudi za gesto do vlade, saj ji s tem dajem glavo na tnalno, in zanima me, ali bo to možnost predčasne menjave izkoristila.

Bi vam po prejšnji pogodbi res pripadalo 24 bruto plač odpravnine, kar bi znašalo 240.000 evrov?

Ne, ta znesek ni točen. Če bi odpravnino dobil, bi ta znašala okrog 100.000 evrov bruto. Poglejte mojo pogodbo in 15. člen (*pokaže pogodbo in povzame člen o odpravnini*). Če direktorju preneha delovno razmerje pred potekom mandata iz krivdnih razlogov, mu ne pripada nobeno nadomestilo. V primeru prenehanja delovnega razmerja pred potekom mandata brez njegove krivde pa mu pripada nadomestilo v višini 24 osnovnih plač, razen če pri agenciji sklene pogodbo za drugo delovno mesto.

Zakaj pa se je potem pojavil podatek o tako visoki odpravnini? Se je nekdo posebej potrudil?

Ko se medijsko toliko izpostavlja nepreverjen in netočen podatek, seveda težko verjamem, da se nekdo za to ni posebej potrudil. Če le pogledate, kdo je te zadeve komentiral v javnosti, je bil med njimi gotovo najbolj glasen pravnik Miha Juhart. Gospod Juhart je v številnih medijih kritiziral, kako nehygienična je moja pogodba. V enem od časnikov pa lahko po drugi strani zasledite namige, da naj bi gospod Juhart in gospod Urh Bahovec, moj protikandidat, skupaj dopustovala. Naključje ali pač? Toda ozadje je seveda globlje in zahteva umestitev v širši kontekst. Naslednja dejstva bi tako lahko pokazala drugačno sliko od tiste, ki so jo oblikovale v javnost načrtno lansirane neresnice posameznika o moji pogoltnosti glede odpravnine in pomanjkanju delovnih izkušenj. Gospod Borak je bil direktor ATVP od leta 2003, v času, ko je bil guverner Banke Slovenije gospod Gaspari. Urh Bahovec je bil tedaj sekretar sveta agencije, katerega predsednik je bil gospod Juhart, v času direktorovanja Boraka pa je postal tudi šef nadzora na agenciji. Gospod Borak je danes zaposlen na Banki Slovenije kot svetovalec guvernerja, kjer med drugim vodi tudi projekt združevanja regulatorjev. Dokaz za navedeno je vabilo Banke Slovenije na zaključni sestanek ob obisku misije Mednarodnega denarnega sklada (MDS) za oblikovanje finančnega nadzora, ki ga je podpisal Neven Borak v vlogi koordinatorja obiska navedene misije. Bivši guverner gospod Gaspari je danes minister za razvoj in evropske zadeve, med njegovimi nalogami pa sta tudi projekt združevanja regulatorjev in vstop Republike Slovenije v OECD. Gospa Kamnar, žena gospoda Boraka, pa je aktualna državna sekretarka na ministrstvu za finance in je bila v obdobju brezvladja na agenciji v zvezi s tem zelo dejavna.

In kaj naj bi bilo spornega pri združevanju pod okriljem Banke Slovenije? Za to se, sodeč po vaših sporočilih za javnost, zavzimate tudi sami.

To ne drži. Vedno sem zagovarjal združevanje zunaj okrilja Banke Slovenije. Sicer pa je bila ideja o združevanju pripravljena že leta 2003, ko MDS naredil tudi študijo o združevanju, ki je to podprla. Vendar pa takrat združevanje treh ključnih nadzornikov finančnega trga, to je Banke Slovenije, agencije za trg vrednostnih papirjev in agencije za zavarovalni nadzor, zaradi aktivnosti glede uvedbe evra ni uspelo. Danes združevanje blokirata ATVP in AZN, zato je po mojem mnenju misija Mednarodnega denarnega sklada za vlado, ki si močno želi združitve, rešitev iz zagate. Zagata je še toliko večja, ker koordinacija za združevanje, ki je bila sklicana v okviru ministrstva za finance, ni zaživila. Ne bi bil presenečen, če bi tokrat misija Mednarodnega denarnega sklada spremenila svoje prvotno stališče do združevanja, stopila v bran počasnejšemu procesu združevanja, poudarila neenak sistem nagrajevanja znotraj vseh treh regulatorjev in vlado, kot je že poprej storila tudi OECD, okrcala zaradi nezagotavljanja absolutne neodvisnosti regulatorjev. Pripomnim pa lahko še, da bo državo morebitno tovrstno spoznanje veliko stalo, še posebej med finančno krizo, ko je vse uperjeno v varčevanje.

Torej vi in gospod Perman, direktor agencije za zavarovalni nadzor, nasprotujeta prehodu pod okrilje Banke Slovenije?

Da. Oba zagovarjava združitve agencije za zavarovalni nadzor in agencije za trg vrednostnih papirjev ali pa združitve obeh agencij z nadzorom Banke Slovenije, a zunaj okrilja Banke Slovenije.

Kdo pa bi potem bil nadzornik nad tem združenjem?

Državni zbor.

No, kakorkoli, videti je, da bo do združevanja prišlo. Tudi predsednik vlade je nedavno omenil, da se zaveda, da ste deležni političnih pritiskov in da je zato dobro, da se preselite izpod finančnega ministrstva oziroma vlade na centralno banko.

Izjava gospoda Pahorja očitno kaže na to, da ima vlada že zamišljen model združevanja. In če je res tako, zakaj je potem potrebna študija Mednarodnega denarnega sklada? Zakaj so bile potrebne koordinacije? In zakaj je bilo potrebno toliko pompa okoli združevanja?

Sodelujete z Banko Slovenije bolj kot s finančnim ministrstvom?

Vsi regulatorji med seboj zelo dobro sodelujemo. Prav tako pa sem zadovoljen tudi s sodelovanjem s finančnim ministrstvom, vsaj kar zadeva operativno raven sodelovanja.

Pri katerih primerih je to sodelovanje dalo rezultate?

Eden vidnejših primerov je sodelovanje z AZN pri primeru Zavarovalnice Triglav, kjer je ATVP lani ustavila trgovanje z njenimi delnicami. Še en konkretni primer je sodelovanje z Banko Slovenije v zadevi Boško Šrot pri menedžerskem prevzemu skupine Laško in načina financiranja tega, omenim pa lahko še skupen projekt matričnega poročanja za sklade, ki je danes primer dobre prakse v svetovnem merilu.

Merite v primeru Šrot na vašo prijavo tožilstvu?

Da, lani smo med drugim na tožilstvo posredovali kazensko ovadbo zoper Boška Šrota zaradi suma zlorabe notranjih informacij. Prav tako smo v tem primeru naznačili še možnost zlorabe položaja in pravic, saj so bile po našem mnenju zaznane določene nepravilnosti pri financiranju med seboj povezanih podjetij v skupini Laško. Navedeno smo odkrili predvsem na podlagi podatkov, ki jih je posredovala Banka Slovenije. Več pa žal ne morem in ne smem razkriti.

Tudi v zadevi Istrabenz ste bili zelo aktivni, toda neuspešni, če sklepamo po sodbi vrhovnega sodišča, ki je zavrnilo vašo zahtevo po reviziji.

To je relativna ocena. Mislim, da smo bili kar uspešni.

V čem?

Okrožno sodišče v Kopru nam je v svoji sodbi pritrdilo, da je šlo v tem primeru za usklajeno delovanje, vsem kršiteljem pa je ATVP izrekla tudi visoke globe. Torej ta primer ni ostal nesankcioniran, čeprav se v javnosti včasih pojavlja drugačen vtis. Glede postopka pred vrhovnim sodiščem, ki se je nanašal na tožbo zoper odločbo ATVP o usklajenem delovanju v ciljni družbi Istrabenz, pa je šlo po mojem mnenju za kopico malo verjetnih naključij, pri čemer bi še posebej izpostavil dejstvo, da nam je vrhovno sodišče zadevo vrnilo v ponovni postopek le sedem dni pred ugasnitvijo dokaznih bremen. Navedeno pomeni, da smo imeli na voljo le sedem dni, da bi izpeljali vse postopke, pri čemer so bili vsaj trije dnevni dela prosti. Izvesti ponovljeni postopek je bilo tako praktično nemogoče, saj samo za izjavo o dejstvih in okoliščinah zakon predvideva osem dni, tu pa je treba prišteti še čas, namenjen vročanju. Čeprav smo kljub navedenemu poskušali postopek izpeljati, pa smo ga bili kmalu prisiljeni ustaviti in smo se nato raje odločili za revizijo odločitve vrhovnega sodišča pri naslovnemu sodišču.

Temeljno vprašanje, ki se tu pojavlja, je, kaj je vrhovno sodišče, kljub z zakonom določeni prioritetni obravnavi naših zadev, odlašalo do zadnjega trenutka. Če bi nam zadevo vrnilo v ponovni postopek pravočasno – predmet je bil namreč v njihovi obravnavi skoraj šest mesecev –, bi nam v tem postopku zagotovo uspelo, vsaj sodeč po že omenjenih navedbah v sodbi okrožnega sodišča v Kopru.

Namigujete na to, da je šlo za načrtno zavlačenje sodišča?

O tem nimam dokazov, imam pa svoje mnenje. Sodišče bi nam lahko vrnilo zadevo Istrabenz v ponovni postopek prej, če bi upoštevali določbo o prioritetni obravnavi. Prioritetna obravnava naših postopkov pred sodiščem pa ni bila upoštevana tudi pri prevzemnici Dunajske borze ciljne družbe Ljubljanska borza. Ker sodbe po več kot letu dni še vedno ni, je v konkretnem primeru dan napačen signal, ki kršitelje prevzemne zakonodaje zagotovo spodbuja k pritožbam zoper postopke agencije. Tako obstaja resna nevarnost, da se bodo zaradi prekoračitve enoletnega roka, ki določa prevzemno ceno, ciljna podjetja prevzemala po ceni, ki jo bodo prevzemniki sami postavili. Kaj pa zaščita malih delničarjev?

Kolikšno globo ste izrekli kršiteljem v zadevi Istrabenz?

Kršiteljem je bila izrečena globa v skupnem znesku 1.210.000 evrov.

Ste oglobili tudi Pivovarno Laško in akterje drugih prevzemnih zadev? Za koliko?

Da, oglobili smo tudi Laško v zadevi Mercator. Pravnim in odgovornim osebam v tej zadevi smo izrekli globo v skupni višini 689.000 evrov. Sicer pa je agencija za časa mojega vodenja, to je od lanskega aprila do 8. decembra letos, izdala 81 odločb o prekrških in izrekla globe v skupni višini 2.406.785 evrov.

Pa so bile te globe tudi plačane?

Za vse primere tega podatka nimam, sicer pa so globe prihodek proračuna in ne prihodek agencije.

Kako pa se financira agencija? Tudi iz proračuna?

Agencija pridobiva sredstva zgolj iz taks in nadomestil. V celoti se torej financiramo sami in ne iz proračuna, čeprav smo po definiciji sicer posredni proračunski uporabnik. Agencija je prejela sredstva iz proračuna zgolj ob ustanovitvi. Sicer pa nam vlada vsako leto potrjuje finančni načrt in vsako leto o svojem delu poročamo njej in državi.

nemu zboru.

Če se vrneva k razsodbi upravnega sodišča, ki je razveljavilo vaše imenovanje; zanima me, ali je to zgolj zato, ker nimate deset let vodstvenih delovnih izkušenj?

Upravno sodišče se v sodbi ni opredeljevalo o izpolnjevanju natečajnih ali zakonskih pogojev. Upravno sodišče je zgolj navedlo, da iz izpodbijanega sklepa uradniškega sveta niso razvidna merila, na podlagi katerih je natečajna komisija presodila, da izpolnjujem deset let izkušenj. S tem naj bi bila po mnenju naslovnega sodišča tožniku onemogočena pravica do učinkovitega pravnega sredstva, zato je zadevo s sklepov vrnilo uradniškemu svetu v ponovno pre-sojo.

Je razpis zahteval deset let izkušenj ali jih ni?

V natečaju je bilo navedeno, da mora imeti kandidat deset let delovnih izkušenj, pri čemer se zahtevane delovne izkušnje skrajšajo za tretjino, če ima kandidat univerzitetno izobrazbo z magisterijem ali doktoratom znanosti. Dejstvo torej je, da sem ob prijavi na natečaj izpolnjeval vse zahtevane natečajne pogoje, prav tako pa sem izpolnjeval tudi zakonski pogoj deset let delovnih izkušenj, kar je ne nazadnje že dvakrat potrdil tudi uradniški svet.

Iz javnih izjav je mogoče razbrati izpostavljenost agencije političnim pritiskom. Tudi premier je dejal, da je prenos agencije izpod vlade pod Banko Slovenije potreben zaradi političnih pritiskov. Kakšni so bili ti pritiski?

Svetovano mi je bilo, naj ne kandidiram za v. d. direktorja, ker ne bom dobil podpore pri vladi. Za tem stojim in to sem tudi javno povedal, saj sem ocenil, da gre pri tem za neposreden poseg vlade v neodvisnost agencije in njenih organov. Drugih vrednostnih sodb oziroma ocen tega primera ne bom dal, ampak dejstvo je, da se to preprosto ne sme več ponoviti.

So bili pritiski iz finančnega ministrstva? Sklepam namreč po tem, da ste nedavno dejali, da ima vaš kolega na uradu za varstvo konkurence Jani Soršak več sreče s svojim resornim ministrom, kot je imate vi.

Sodelovanje z ministrstvom za finance je sicer brežhibno in komunikacija poteka vsak dan. Treba pa je vedeti, da tudi v komunikaciji obstajajo meje. Tako se nikoli več ne sme ponoviti, da bo katera koli vlada kakor koli direktorjem neodvisnih institucij sugerirala, kaj lahko in česa ne smejo storiti. Kaj bi torej lahko bila naslednja poteza?

Kdaj ste se nazadnje pogovarjali s predsednikom vlade?

S premierom sva se pogovarjala junija letos, ko sem ga seznanil s pritiski posameznikov na agencijo.

Predsednik vlade je ob nastopu mandata napovedal, da ne bo dopustil zamenjav ključnih regulatorjev. Kaže, da je s tem, ko je podprl vaše imenovanje, ščitil politično kredibilnost svojih zavez. Kako vi to razumete?

Premierova izjava je njegova odgovornost.

Nekateri vam očitajo, da ste politično pristranski.

Vse tovrstne očitke ostro zavračam in verjamem, da jih na laž postavlja moje delo. Biti kritičen je moja dolžnost in doslej sem bil kritičen tako do nekaterih ministrov prejšnje vlade, na primer do ministra Vizjaka, kot do ministrov sedanje vlade.

Zaradi katere zadeve ste se sprli s prejšnjim gospodarskim ministrom?

Z ministrom Vizjakom sva se sprla glede zadeve Terme Čatež.

Vam je kdo kdaj grozil?

Načeloma ne, razen nekaterih posrednih groženj.

Z nadzorom morebitnih zlorab notranjih informacij pri trgovanju na borzi se ukvarjate intenzivno. Koliko je teh zlorab?

Zadnjih šest mesecev je nadzor nad zlorabami notranjih informacij prioriteta dela agencije, saj želimo tej problematiki priti do dna. Prav tako se intenzivno ukvarjamo z ureditvijo problematike tržnih manipulacij. Gre namreč za dve izmed treh kaznivih dejanj z našega področja dela, ki jih ureja kazenski zakonik. Agencija je na začetku leta napovedala oster boj proti tovrstnim zlorabam. Doslej smo izpeljali dva postopka na področju zlorab zoper trg finančnih instrumentov; ovadenih je bilo sedem pravnih in dvanajst fizičnih oseb, odvzete pa so bile tri licence borznim posrednikom. Tisto, kar je pomembno za učinkovit epilog pri preganjanju zlorab notranjih informacij, pa je med drugim tudi sprememba miselnosti organov pregona. Pri tem namreč ni vedno pomembna premoženjska korist posameznika, temveč se kaznuje že samo dejstvo, da je posameznik notranjo informacijo uporabil za lastne interese ali interese drugih.

Mislite na trgovanje z delnicami Istrabenza?

Tudi v tem primeru tržne manipulacije smo ukrepali. Enako ostro pa bomo ukrepali tudi v nekaterih primerih, ki jih trenutno še obravnavamo.

Za katere zadeve gre?

Tega ne smem razkriti.

Kako pa nadzirate delniška parkirišča?

Ves čas mojega mandata si prizadevamo tudi razbijati delniška parkirišča, čeprav je zakon o prevzemih eden najbolj »naluknjanih« zakonov. Tako smo že v začetku letošnjega leta opozorili na nujnost sprememb zakona o prevzemih in kasneje tudi zakona o trgu finančnih instrumentov. S predlaganimi spremembami želimo doseči, da se odpravijo tudi anomalije, ki so se pokazale v preteklih sodnih postopkih. Tako smo na primer predlagali opredelitev pojmov »terminalske pogodbe« in »povezane osebe« v delu izpodbitnih domnev. Opredelitev prvega pojma bi po našem mnenju onemogočila »legalizacijo« nekaterih primerov za nazaj, opredelitev drugega pa bi omogočila lažje dokazovanje usklajenega delovanja. Dokler predlagane spremembe ne bodo vnesene v pozitivno zakonodajo, bo naše delo pri razbijanju delniških parkirišč oteženo.

Domnevam, da govorite že o konkretnih terminskih pogodbah, kjer bi se to lahko zgodilo. Za katere pogodbe gre? Morda tudi za pogodbo med Savo in Merkurjem?

Konkretnih zadev ne smem komentirati.

Prihodnje leto lahko pričakujemo, da se bo začel tretji krog privatizacije s prodajo deležev države v večjih podjetjih, kot so denimo Petrol, Gorenje, Krka in druga. Pri tem bo nadzor agencije zelo pomemben. Boste to zmogli?

Morda bi se lahko najprej vprašali, kaj je za državo in njene državljane strateško zares pomembno in smotno. Ali torej država zares potrebuje vse te deleže v številnih podjetjih ali pa bi bilo strateško bolj smotno, da bi imela država na primer v podjetjih, ki zagotavljajo infrastrukturo, lastniški model 25 odstotkov plus ena delnica? To je sicer stvar strateških ciljev države in predhodnih strokovnih debat, vendar pa pri tem ne bi smeli mimo dejstva, da dokler je država še vedno lastnik največjih slovenskih podjetij, bodo imeli posamezni interesi prednost pred odgovornostjo. Dokler v Slovenji ne bomo končali procesa lastninjenja in dokler ne bodo znani pravi lastniki, se bomo vedno znova ubadali z boji za moč in vpliv. Morate vedeti, da se menedžerski odkupi dogajajo povsod po svetu in je to ena izmed stopenj financira-

nja življenjskega cikla podjetij. S tem ni nič narobe, razen če je prevzem netransparenten in nezakonit. Prav tako ni potrebno vse menedžerje označiti za tajkune, saj to v večini primerov ni upravičeno. O usposobljenosti slovenskih menedžerjev sicer ne bi sodil, je pa pri nekaterih opaziti pomanjkanje kulture korporativnega upravljanja ter vizije in strategije razvoja podjetij. Kar se dela agencije tiče, lahko zagotovim, da agencija spremlja vse lastniške premike v podjetjih in bo ob morebitnih kršitvah tudi odločno ukrepala.

Morda pa v novem krogu privatizacije ne bodo v ospredju menedžerski prevzemi, ker se bodo apetiti po bogatenju preselili drugam, recimo v posredovanje pri prodajah tujcem in služenje s provizijami. Je možen tak scenarij?

Da in ne. Ti posli se bodo lahko izpeljali na več načinov, bodisi prek slovenskih ali tujih posrednikov bodisi prek svetovalcev, ki ponujajo kompleksno storitev in na koncu pripeljejo tudi kupca. Zato tu ne bi iskal zgodbe. Bolj pomembno je, kdo je kupec. Upam, da se ne bo ponovila zgodba menedžerskih odkupov, ki so pomenili zgolj izčrpanje podjetij zaradi nerazumnih apetitov menedžerjev, namesto da bi se ukvarjali s sinergijami in razvojem podjetij. V preteklosti sem tudi že večkrat poudaril, da sicer nisem zagovornik razprodaje premoženja tujcem, vendar pa jih kot kupce zagotovo ne bomo mogli več izključevati. Prav tako nisem zagovornik, da gre to premoženje na paradržavne institucije, saj so te v veliki meri pod vplivom politike. To pa bi lahko bila podlaga tudi za kasnejše tajkunske zgodbe.

Kaj se bo po vaši oceni prihodnje leto dogajalo na slovenskem kapitalnem trgu?

Pričakujem predvsem konsolidacijo borznih hiš in skladov. Na področju regulacije pa se bo spreminjal zakon o trgu finančnih instrumentov zaradi spremembe direktive MiFiD ter zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje. Predvidevamo tudi zakonsko ureditev alternativnih investicijskih skladov. Te spremembe bodo posledično vplivale tudi na kapitalni trg.

Pričakujete, da boste drugo leto ob tem času že direktor agencije ali še vedno vršilec dolžnosti?

Upam, da bom direktor. ☺

Stran / Page: 12

Doseg / Reach: 145000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1936 cm²

6 / 7

» Biti kritičen je mo-
ja dolžnost in do-
slej sem bil kritičen tako
do nekaterih ministrov
prejšnje vlade, na primer
do ministra Vizjaka, kot
do ministrov seda-
nje vlade. «

Stran / Page: 12

Doseg / Reach: 145000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1936 cm²

7 / 7

